DECIZIA (PESC) 2015/2215 A CONSILIULUI

din 30 noiembrie 2015

de sprijinire a RCSONU 2235 (2015), de instituire a unui mecanism de anchetă comun OIAC-ONU cu scopul identificării autorilor atacurilor chimice din Republica Arabă Siriană

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 26 alineatul (2) și articolul 31 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 7 august 2015, Consiliul de Securitate al ONU a adoptat în unanimitate Rezoluția (RCSONU) 2235 (2015), în care condamnă orice utilizare a substanțelor chimice toxice, cum ar fi clorul, ca armă chimică în Republica Arabă Siriană și își exprimă hotărârea de a identifica persoanele care se fac responsabile de astfel de fapte. În acest scop, Consiliul de Securitate al ONU a instituit, pentru o perioadă de un an, cu posibilitatea unei prelungiri, dacă se consideră necesar, un mecanism de anchetă comun (*Joint Investigative Mechanism* – JIM) pentru a identifica, în cea mai mare măsură fezabilă, persoanele, entitățile, grupurile sau guvernele care au fost autorii, organizatorii, sponsorii sau care au fost în alt mod implicate în utilizarea substanțelor chimice ca arme, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică, în Republica Arabă Siriană, în cazurile în care misiunea de stabilire a faptelor (*Fact Finding Mission* – FFM) a Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) stabilește sau a stabilit că un anumit incident din Republica Arabă Siriană a implicat sau este susceptibil să fi implicat utilizarea substanțelor chimice ca arme, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică.

(2) La 10 septembrie 2015, Consiliul de Securitate al ONU a autorizat recomandările, incluzând elemente ale mandatului referitor la JIM OIAC-ONU instituit prin RCSONU 2235 (2015), prezentate de Secretarul General al ONU în scrisorile adresate Președintelui Consiliului de Securitate al ONU din 27 august 2015 și 9 septembrie 2015.

(3) Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (denumită în continuare „strategia") evidențiază rolul crucial al Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora (CWC) și al OIAC în crearea unei lumi fără arme chimice.

(4) Uniunea acționează în prezent în mod activ pentru punerea în aplicare a strategiei și pune în practică măsurile enumerate în capitolul III din respectiva strategie, în special prin furnizarea de resurse financiare destinate sprijinirii unor proiecte specifice desfășurate de instituții multilaterale, cum ar fi OIAC. În consecință, la 9 decembrie 2013, Consiliul a adoptat Decizia 2013/726/PESC ([1]) în sprijinul activităților OIAC în cadrul punerii în aplicare a RCSONU 2118 (2013), a deciziei Consiliului executiv al OIAC din 27 septembrie 2013 privind distrugerea armelor chimice siriene și a rezoluțiilor și deciziilor ulterioare și conexe. În plus, la 17 februarie 2015, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2015/259 ([2]) privind sprijinul acordat activităților OIAC în cadrul punerii în aplicare a strategiei.

(5) La 23 septembrie 2015, directorul general al OIAC a adresat o scrisoare Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant"), în care solicită o contribuție financiară din partea Uniunii la un fond fiduciar pentru misiuni ale OIAC în Republica Arabă Siriană, inclusiv activități legate de FFM a OIAC, în sprijinul JIM privind analiza acuzațiilor legate de utilizarea armelor chimice, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică.

(6) La 24 septembrie 2015, șeful JIM al OIAC-ONU a adresat o scrisoare Înaltului Reprezentant, solicitând sprijin financiar acordat JIM prin intermediul unui fond fiduciar.

(7) În urma aderării Republicii Arabe Siriene la CWC, care a produs efecte de la 14 octombrie 2013, OIAC este responsabilă de verificarea respectării de către Republica Arabă Siriană a CWC și a condițiilor prevăzute de orice decizie relevantă a Consiliului executiv al OIAC și să raporteze, în coordonare cu Secretarul General al ONU, după caz, Consiliului de Securitate al ONU cu privire la nerespectarea RCSONU 2118 (2013).

([1]) Decizia 2013/726/PESC a Consiliului din 9 decembrie 2013 în sprijinul RCSONU 2118 (2013) și al EC-M-33/Dec 1 a Consiliului executiv al OIAC, în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 329, 10.12.2013, p. 41).

([2]) Decizia (PESC) 2015/259 a Consiliului din 17 februarie 2015 privind sprijinul acordat activităților Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) în cadrul punerii în aplicare a strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă (JO L 43, 18.2.2015, p. 14).

(8) Punerea în aplicare la nivel tehnic a prezentei decizii ar trebui încredințată OIAC și Biroului pentru probleme de dezarmare al ONU (ODA al ONU), în calitate de birou de executare a fondului fiduciar al JIM. Proiectele, astfel cum sunt sprijinite de Uniune, pot fi finanțate numai prin contribuții voluntare la fondurile fiduciare ale OIAC și, respectiv, JIM. Aceste contribuții care urmează a fi furnizate de Uniune vor fi esențiale pentru a permite OIAC și JIM să își îndeplinească atribuțiile astfel cum se indică în RCSONU 2235 (2015).

(9) Comisiei i se încredințează supravegherea executării corespunzătoare a contribuției financiare a Uniunii,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În scopul punerii în aplicare a anumitor elemente din strategie, Uniunea sprijină OIAC și JIM prin contribuții la costurile asociate activităților desfășurate de acestea în temeiul RCSONU 2235 (2015), cu următorul obiectiv general: identificarea, în cea mai mare măsură fezabilă, a persoanelor, entităților, grupurilor sau guvernelor care au fost autorii, organizatorii, sponsorii sau au fost implicate în utilizarea substanțelor chimice ca arme, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică, în Republica Arabă Siriană, în cazurile în care FFM a OIAC stabilește sau a stabilit că un anumit incident din Republica Arabă Siriană a implicat sau este susceptibil să fi implicat utilizarea substanțelor chimice ca arme, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică.

(2) Pentru îndeplinirea obiectivului menționat la alineatul (1), Uniunea întreprinde următoarele proiecte:

(a) misiuni speciale ale OIAC în Republica Arabă Siriană, incluzând activități legate de FFM a OIAC în sprijinul JIM privind analizarea acuzațiilor de utilizare a substanțelor chimice ca arme, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică;

(b) JIM OIAC-ONU, inclusiv înființarea și capacitatea acestuia de a deveni pe deplin operațional, în conformitate cu RCSONU 2235 (2015).

În anexă figurează o descriere detaliată a acestor proiecte.

Articolul 2

(1) Înaltul Reprezentant este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare la nivel tehnic a proiectelor menționate la articolul 1 alineatul (2) este încredințată OIAC și ODA al ONU, în calitate de birou de executare a fondului fiduciar al JIM. Acestea îndeplinesc sarcinile sub responsabilitatea Înaltului Reprezentant. În acest scop, Înaltul Reprezentant încheie acordurile necesare cu OIAC și cu ODA a ONU.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectelor menționate la articolul 1 alineatul (2) este de 4 586 096,00 EUR.

(2) Cheltuielile finanțate din cuantumul prevăzut la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor menționate la alineatul (1). În acest scop, Comisia încheie acorduri de finanțare cu OIAC și ODA al ONU, în calitate de birou de executare a fondului fiduciar al JIM, după caz. Acordurile de finanțare prevăd că OIAC și ONU trebuie să asigure vizibilitatea contribuției Uniunii, corespunzător cu amploarea acesteia.

(4) Comisia depune eforturile necesare pentru a încheia acordurile de finanțare menționate la alineatul (3) cât mai curând posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Comisia informează Consiliul cu privire la orice dificultate în cadrul respectivului proces și cu privire la data încheierii respectivelor acorduri de finanțare.

Articolul 4

(1) Înaltul Reprezentant raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii, pe baza unor rapoarte întocmite periodic de OIAC și de JIM OIAC-ONU. Rapoartele respective constituie baza pentru o evaluare efectuată de Consiliu.

(2) Comisia furnizează informații cu privire la aspectele financiare ale punerii în aplicare a proiectelor menționate la articolul 1 alineatul (2).

Articolul 5

(1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

(2) Expiră la 18 luni de la data încheierii acordului de finanțare dintre Comisie și OIAC și ODA al ONU menționat la articolul 3 alineatul (3) sau expiră la 31 mai 2016 în cazul în care nu s-a încheiat niciun astfel de acord de finanțare până la data respectivă.

Adoptată la Bruxelles, 30 noiembrie 2015.

Pentru Consiliu

Președintele

É. SCHNEIDER

ANEXĂ

Sprijinul Uniunii Europene pentru RCSONU 2235 (2015) în cadrul punerii în aplicare a strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă

1. **Cadru general și obiective**

În aprilie 2014, în momentul de vârf al operațiunii de îndepărtare și distrugere a armelor chimice ale Siriei, s-au făcut o serie de acuzații grave în ceea ce privește utilizarea clorului ca armă împotriva civililor. Directorul general al Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC) a instituit o misiune de stabilire a faptelor (FFM) a OIAC, pentru a examina aceste acuzații. Decizia sa a fost susținută de Consiliul executiv al OIAC, iar Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite (ONU) s-a angajat să ofere asistență.

O echipă formată din personal ONU și OIAC a încercat în mai 2014 să efectueze o anchetă pe teren într-unul din satele despre care se crede că a fost atacat cu clor. În timp ce traversa o zonă tampon între zonele controlate de guvernul sirian și cele controlate de opoziție, echipa s-a confruntat cu un atac armat și a trebuit să anuleze misiunea. Cu toate acestea, FFM și-a continuat activitatea și a intervievat martori, medici curanți, personal de intervenție de urgență și victime, într-un loc sigur situat în afara Siriei. Pe baza acestor lucrări, FFM a conchis, cu un grad înalt de încredere, că, într-adevăr, clorul în stare pură sau în amestec a fost utilizat ca armă în trei sate din nordul Siriei.

Consiliul executiv al OIAC, în decizia sa EC-M-48/DEC.1 adoptată la 4 februarie 2015, și-a exprimat profunda îngrijorare cu privire la constatările FFM și și-a reafirmat condamnarea, în termenii cei mai duri, a utilizării armelor chimice de către orice persoană, în orice împrejurare. Consiliul executiv al OIAC și-a arătat în continuare sprijinul pentru continuarea lucrărilor FFM, în special prin studierea tuturor informațiilor disponibile referitoare la acuzațiile de utilizare a armelor chimice în Siria, inclusiv informațiile furnizate de Republica Arabă Siriană, precum și de alții. Aceasta a fost urmată de adoptarea, la 6 martie 2015, a Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU (RCSONU) 2209 (2015) în care Consiliul de Securitate al ONU a aprobat decizia Consiliului executiv al OIAC și a cerut ca cei responsabili de aceste atacuri să fie trași la răspundere.

În urma rezoluției respective, Consiliul de Securitate al ONU a adoptat în unanimitate, la 7 august 2015, RCSONU 2235 (2015), în care condamnă orice utilizare a substanțelor chimice toxice, cum ar fi clorul, ca armă chimică în Republica Arabă Siriană și își exprimă hotărârea de a identifica persoanele care se fac responsabile de astfel de fapte. În această privință, Consiliul de Securitate al ONU a reamintit Protocolul privind interzicerea utilizării gazului asfixiant, otrăvitor sau a altor tipuri de gaz și a mijloacelor bacteriologice de purtare a războiului, Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și utilizării de arme chimice și distrugerea acestora (CWC) și RCSONU 1540 (2004), 2118 (2013) și 2209 (2015). Consiliul de Securitate al ONU a instituit, pentru o perioadă de un an, cu posibilitatea unei prelungiri, dacă se consideră necesar, un mecanism de anchetă comun (JIM) OIAC-ONU pentru a identifica, în cea mai mare măsură fezabilă, persoanele, entitățile, grupurile sau guvernele care au fost autorii, organizatorii, sponsorii sau care au fost în alt mod implicate în utilizarea substanțelor chimice ca arme, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică, în Republica Arabă Siriană, în cazurile în care FFM a OIAC stabilește sau a stabilit că un anumit incident din Republica Arabă Siriană a implicat sau este susceptibil să fi implicat utilizarea substanțelor chimice ca arme, inclusiv clor sau orice altă substanță chimică toxică. Acest mecanism este în curs de elaborare.

În acest scop, Uniunea ar trebui să sprijine OIAC și JIM în sarcinile lor respective în temeiul RCSONU 2235 (2015) și al Deciziei EC-M-48/DEC.1.as a Consiliului executiv al OIAC, precum și al CWC.

2. **Descrierea proiectelor**

A. Proiectul 1: FFM ale OIAC

1. Scopul proiectului

Să sprijine punerea în aplicare a mandatului FFM a OIAC, atât în temeiul RCSONU 2235 (2015) și al Deciziei EC-M-48/DEC.1 a Consiliului executiv al OIAC, precum și al CWC, prin acoperirea costurilor operaționale legate de FFM. Respectivele costuri includ angajarea de consultanți externi cu competențe specifice (de exemplu, interpreți și medici), precum și echipamentele OIAC necesare echipei FFM.

2. Rezultate preconizate

Lucrările în curs ale FFM vor aduce lumină asupra unor acuzații de utilizare a produselor chimice toxice în Republica Arabă Siriană, iar aceasta cooperează îndeaproape cu JIM, contribuind astfel la îndeplinirea mandatului JIM în temeiul punctului 5 din RCSONU 2235 (2015).

3. Descrierea proiectului

FFM continuă să evalueze dacă pretinsele incidente din Republica Arabă Siriană au implicat sau sunt susceptibile de a fi implicat utilizarea substanțelor chimice ca arme. Activitățile FFM acoperă atât acuzațiile privitoare la incidente din trecut, precum și posibile incidente viitoare. Complexitatea acestor activități este probabil să varieze considerabil, de aceea numărul exact al desfășurărilor nu poate fi determinat cu precizie.

Pe baza experienței cu desfășurările din 2015, OIAC se așteaptă ca în 2016 operațiile FFM să poată implica desfășurarea a între șase și doisprezece inspectori în șase misiuni, durata fiecăreia dintre acestea fiind de aproximativ trei săptămâni. Este probabil ca fiecare misiune să includă angajarea de consultanți externi cu competențe specifice, cum ar fi interpreți și medici.

Următoarele activități sunt planificate ca parte a FFM:

(a) interviuri: natura presupuselor incidente poate implica necesitatea audierii unei mari varietăți de martori. Printre ele se numără:

— personal medical;

— personal de intervenție de urgență;

— medici curanți;

— victime;

— alți martori.

Astfel, echipele de interviu trebuie să dețină competențe multiple, inclusiv referitoare la arme, substanțe chimice, semne și simptome medicale, precum și de interpretare;

(b) examene medicale și prelevarea de eșantioane de biologie medicală;

(c) identificarea, colectarea și analiza eșantioanelor;

(d) manipularea probelor, inclusiv din surse deschise, precum și a elementelor furnizate de către martori și de către terți. Complementar echipelor de interviu, în acest domeniu sunt, de asemenea, deosebit de necesare competențe multiple;

(e) scrierea rapoartelor;

(f) cursuri de formare, inclusiv pregătire de menținere și perfecționare, pentru a fi la curent cu practicile moderne:

— abordări ale siguranței și securității pe teren;

— tehnici de intervievare;

— manipularea și depozitarea probelor, inclusiv lanțul de custodie;

— sensibilizarea față de resturile explozive de război;

— curs de formare referitor la substanțe chimice toxice;

— sensibilizare față de domeniul criminalistic;

— chimie industrială de bază și determinarea caracteristicilor chimice;

(g) evaluarea locației și exploatarea scenei;

(h) personalul și competențele de sprijinire a misiunilor, în special în ceea ce privește misiunile complexe.

B. Proiectul 2: JIM al OIAC-ONU

1. Scopul proiectului

Să sprijine instituirea rapidă a JIM și a capacității acestuia de a deveni pe deplin operațional, în conformitate cu RCSONU 2235 (2015).

2. Rezultate preconizate

Să identifice, în cea mai mare măsură fezabilă, persoanele, entitățile, grupurile sau guvernele care au fost autorii, organizatorii, sponsorii sau au fost în alt mod implicate în utilizarea substanțelor chimice ca arme, inclusiv a clorului sau a oricărei alte substanțe chimice toxice, în Republica Arabă Siriană.

3. Descrierea proiectului

Consiliul de securitate al ONU a aprobat recomandările Secretarului General al ONU referitoare la instituirea și funcționarea JIM și a solicitat ca Secretarul General, în colaborare cu directorul general al OIAC, să pună în aplicare fără întârziere măsurile, acțiunile și aranjamentele necesare pentru înființarea rapidă și funcționarea la capacitate maximă a JIM, inclusiv recrutarea de personal imparțial și cu experiență având aptitudini și competențe relevante pentru a pune pe deplin în aplicare responsabilitățile în temeiul RCSONU 2235 (2015).

JIM este condus de un grup independent, format din trei membri (grupul de conducere) care urmează să fie susținut de un nucleu de angajați specialiști grupați în trei componente. În această privință, JIM va fi condus de un secretar general asistent având o responsabilitate generală și de doi adjuncți responsabili pentru componentele politice și, respectiv, de investigare.

Conducerea JIM se va baza pe trei componente. Un birou politic, urmând să aibă sediul la New York, va furniza analize politice, consiliere juridică, relații cu mass-media și sprijin administrativ. Un birou de investigare, urmând să aibă sediul la Haga, va furniza analize chimice și medicale, criminalistică, analiza munițiilor militare, anchete și analiza informațiilor. Un birou de sprijin operațional, urmând să aibă sediul la New York, va acorda sprijin pentru componentele politic și de investigare.

Nucleul de angajați al JIM, cu excepția celor care au o funcție administrativă, va fi finanțat din bugetul obișnuit. Consiliul de Securitate a decis ca nevoile materiale și de ordin tehnic să fie finanțate prin contribuții voluntare. În acest scop, Secretarul General al ONU a stabilit un fond fiduciar, care va fi administrat în conformitate cu normele administrative și financiare ale ONU.

În conformitate cu Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă, care stabilește ca obiectiv favorizarea rolului Consiliului de Securitate al ONU și dezvoltarea cunoștințelor specializate necesare pentru soluționarea provocărilor legate de proliferarea armelor, Uniunea sprijină punerea în aplicare a RCSONU 2235 (2015), în special în domeniile care au un potențial ridicat de vizibilitate și un impact rapid în ceea ce privește instituirea JIM și capacitatea acestuia de a deveni pe deplin operațional.

Acestea includ sprijin pentru următoarele activități:

(a) finalizarea înființării de birouri în New York și Haga pentru grupul de conducere și pentru biroul politic și, respectiv, de investigare, precum și pentru biroul de sprijin operațional și achiziționarea de mobilier de birou și de dulapuri care se încuie pentru a asigura stocarea securizată a informațiilor și a materialelor primite și/sau generate de JIM;

(b) elaborarea și punerea în aplicare a unui sistem de gestionare a documentelor în cadrul unui regim solid de siguranță a informațiilor care urmează să fie aplicat tuturor informațiilor obținute sau generate de JIM în desfășurarea activității sale; acest regim ține seama de cerințele de confidențialitate și de securitate considerate necesare pentru stocarea și utilizarea informațiilor și a materialelor primite și/sau generate de JIM;

(c) pregătirea pentru posibilele desfășurări ale anchetatorilor JIM în Republica Arabă Siriană, dacă JIM consideră că este necesar pentru investigația sa și în cazul în care decide că există motive rezonabile să se considere că accesul în Siria este justificat, inclusiv în zone aflate pe teritoriul sirian, dar în afara controlului Republicii Arabe Siriene;

(d) achiziționarea de echipamente de comunicații, de securitate și materiale de birou pentru a sprijini JIM în punerea în aplicare a mandatului său. Acestea includ echipamente IT (un server dedicat, computere, laptopuri cu stații de andocare, un set suplimentar de computere pentru o rețea intranet care să nu fie conectată la internet, distrugătoare de hârtie comerciale etc.) necesare pentru a asigura punerea în aplicare a regimului de securitate a informațiilor menționat la litera (b).

Capacitățile și activitățile suplimentare sunt finanțate prin contribuții voluntare pe măsură ce continuă să apară cerințele. Se angajează consultanți experți ad hoc pentru perioade scurte, inclusiv pentru dezvoltarea rapidă a sistemului de gestionare a documentelor și a regimului de securitate a informațiilor menționate la litera (b), precum și pentru dezvoltarea procedurilor standard de operare.

3. **Durata**

Perioada estimată de punere în aplicare a acestor proiecte este de 12 luni.

4. **Agenții de punere în aplicare**

OIAC va fi însărcinată cu punerea în aplicare la nivel tehnic a proiectului 1. Proiectul se pune în aplicare de către personalul OIAC, experți și contractanți.

Biroul pentru probleme de dezarmare al ONU în numele JIM al OIAC-ONU este însărcinat cu punerea în aplicare la nivel tehnic a proiectului 2. Proiectul se pune în aplicare de către personalul JIM, consultanți și contractanți.

ONU și OIAC își vor desfășura activitățile în cooperare cu parteneri relevanți, inclusiv cu organizații și agenții internaționale, pentru a asigura sinergii eficiente și a evita suprapunerea activităților.

5. **Vizibilitatea Uniunii**

Agențiile de punere în aplicare iau toate măsurile adecvate pentru a aduce în atenția publicului faptul că Uniunea finanțează acțiunea. Astfel de măsuri se pun în aplicare în conformitate cu manualul privind comunicarea și vizibilitatea pentru acțiunile externe ale UE, publicat de Comisia Europeană.

6. **Raportarea**

Agențiile de punere în aplicare pregătesc:

(a) rapoarte periodice cu privire la punerea în aplicare a proiectelor;

(b) un raport final, nu mai târziu de 3 luni de la încheierea activităților relevante.

7. **Costul total estimat al proiectelor**

Costul total estimat al proiectelor este 4 586 096,00 EUR.